

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ)
ΤΗΣ 4ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1982¹

Effer SpA
κατά Hans-Joachim Kantner
(αίτηση Bundesgerichtshof
για την έκδοση προδικαστικής απόφασης)

«Σύμβαση Βρυξελλών»

Υπόθεση 38/81

Περίληψη

Σύμβαση περί αρμοδιότητας των δικαστηρίων και εκτέλεσης των αποφάσεων — Άρμοδιότης επί συμβάσεων — Έκταση — Εκτίμηση της υπέρξεως της αμφοισητούμενης σύμβασης μεταξύ των διαδικών — Εμπίπτει

(Σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, άρθρο 5 παράγραφος 1)

Στις αναφερόμενες στο άρθρο 5 παράγραφος 1 της Σύμβασης περιπτώσεις, ή αρμοδιότης του εθνικού δικαστηρίου να αποφανθεί επί ζητημάτων σχετικών με μία σύμβαση, περιλαμβάνει και τό ζήτημα της εκτίμησης του αν υπάρχουν τά θεμελιούντα την ίδια την σύμβαση περιστατικά, καθ' όσον μία τέτοια εκτίμηση είναι απαραίτητη για να επιτρέψει στο επιλαμβανό-

μενο εθνικό δικαστήριο να θεμελιώσει την αρμοδιότητά του δυνάμει της Σύμβασης. Συνεπώς, ο ενάγων δύναται να επιλέξει ως κατά τόπο αρμόδιο τό δικαστήριο που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 της Σύμβασης, ακόμη και αν ή κατάρτιση της σύμβασης, που αποτελεί την βάση της άγωγης, τελεί υπό αμφοισθήτηση μεταξύ των διαδικών.

Στήν υπόθεση 38/81,

ή όποια έχει ως αντικείμενο αίτηση του Bundesgerichtshof προς τό Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του πρωτοκόλλου της 3ης Ιουνίου 1971 περί έρμηνείας από τό Δικαστήριο της Σύμβασης της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 περί αρμοδιότητος των δικαστηρίων και εκτέλεσης των αποφάσεων επί άστικών και έμπορικων υποθέσεων, με την όποια ζητείται στο πλαίσιο της έκκρεμους ένώπιον του αίτουδντος δικαστηρίου διαφορής μεταξύ

1 — Γλώσσα διαδικασίας: ή γερμανική.

EFFER SPA, Castel Maggiore (Μπολόνια), Ίταλία,

HANS-JOACHIM KANTNER, Langen, Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας,

ή έκδοση προδικαστικής απόφασεως ως προς την έρμηνεία του άρθρου 5, περίπτωση 1 της Συνθήκης της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 περί αρμοδιότητας των δικαστηρίων και εκτελέσεως των αποφάσεων επί αστικών και έμπορικών υποθέσεων,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

συγκείμενο από τους G. Bosco, πρόεδρο τμήματος, A. O'Keeffe και T. Koormans, δικαστές,

γενικός εισαγγελεύς: G. Reischl

γραμματεύς: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως

έκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

I — Πραγματικά περιστατικά και έγγραφη διαδικασία

Ό Kantner διευθύνει στο Darmstadt ένα γραφείο μηχανικού — συμβούλου επί θεμάτων εδρεσιτεχνίας και ζητεί από την εταιρία Effer την άμοιδή του, της οποίας τό ύψος δέν άμφισδητείται.

Ό επιχείρηση Effer κατασκεύαζε γερανούς, τους οποίους ή επιχείρηση Hykra διέθετε στη γερμανική αγορά. Για να διαπιστωθεί άν ή πώληση ενός σπαστου βραχίονα

γερανού, πού είχε σχεδιάσει ή επιχείρηση Effer έθιγε κεκτημένα δικαιώματα εδρεσιτεχνίας, έπρεπε ένας σύμβουλος επί θεμάτων εδρεσιτεχνίας να κάνει ορισμένες έρευνες στην Γερμανία. Μετά από συζήτηση μεταξύ της Effer και της Hykra, ή τελευταία αυτή ανέθεσε τό Δεκέμβριο, του 1971 τίς έρευνες στον Kantner.

Όι διάδικοι στην κυρία δίκη άμφισδητοδν τό γεγονός ότι ή Hykra, ή όποια έν τώ μεταξύ έκηρύχθη σε κατάσταση πτωχεύσεως, είχε δώσει στον Kantner έντολή έν

ονόματι της Effer ή εν ονόματι της. Λόγω της εικαζομένης έλλείψεως οιασδήποτε συμβάσεως μεταξύ αυτής και του Kantner, ή Effer συμπεραίνει ότι τά γερμανικά δικαστήρια δέν είναι άρμόδια για την έκδικαση της διαφοράς.

Τό γερμανικό δικαστήριο ένώπιον του οποίου ό Kantner ένήγαγε πρωτοδικώς την εταιρία Effer έκανε δεκτή την άγωγή του Kantner, ό όποιος έδικαιώθη επίσης κατ' έφεση. Τότε ή Effer ήσκησε άναίρεση ένώπιον του Bundesgerichtshof, τό όποιο μέ Διάταξη της 29ης Ιανουαρίου 1981, υπέβαλε στό Δικαστήριο τό ακόλουθο προδικαστικό έρώτημα:

‘Ο άνάγων έχει την εύχέρεια νά επιλέξει ως κατά τόπο άρμόδιο τό δικαστήριο του τόπου εκτελέσεως της συμβάσεως, σύμφωνα μέ τό άρθρο 5, περίπτωση 1 της Συμβάσεως, άκόμη και όταν άμφισβητείται ή σύναψη της συμβάσεως από την όποία πηγάζει ή άξίωση πού άποτελεί την βάση της άγωγής;

‘Η διάταξη περί παραπομπής έπρωτοκολλήθη στην γραμματεία του Δικαστηρίου στις 19 Φεβρουαρίου 1981.

Συμφώνως προς τό άρθρο 5 του πρωτοκόλλου της 3ης Ιουνίου 1971 περί έρμηνείας από τό Δικαστήριο της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, ό Kantner, εκπροσωπούμενος από τον Ο. Brändel, δικηγόρο παρά τώ Bundesgerichtshof, ή εταιρία Effer, εκπροσωπούμενη από τον F. W. Beckensträter, του δικηγορικού συλλόγου Φρανκφούρτης, ή κυβέρνηση του ‘Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από την G. Dagoglou, του Treasury Solicitor's Department, ή όποια κατέθεσε υπόμνημα πού συνετάγη από τον K. M. Newman, του Lord Chancellor's Department, και ή ‘Επιτροπή των Εύρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον νομικό της σύμβουλο Erich Zimmermann, έπικουρούμενο από τον W.-D. Krause-Ablas, του δικηγορικού συλλόγου Düsseldorf κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητού δικαστού και μετ' άκρόαση του γενικού εισαγγελέως, τό Δικαστήριο άπεφάσισε την έναρξη της

προφορικής διαδικασίας χωρίς προηγουμένη διεξαγωγή άποδείξεων. Άπεφάσισε επίσης νά άναθέσει την έκδικαση της ύποθέσεως στό πρώτο τμήμα, σύμφωνα μέ τό άρθρο 95 παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού διαδικασίας.

II — Παρατηρήσεις πού κατετέθησαν δυνάμει του άρθρου 5 του πρωτοκόλλου της 3ης Ιουνίου 1971

‘Ο Kantner θεωρεί ότι στό προδικαστικό έρώτημα του Bundesgerichtshof πρέπει νά δοθεί καταφατική άπάντηση.

Τονίζει ότι, όσον άφορά τό άρθρο 5, περίπτωση 1, σύμφωνα μέ τό όποιο άν πρόκειται για διαφορές εκ συμβάσεως άρμόδιο είναι τό δικαστήριο του τόπου όπου έξετελέσθη ή πρέπει νά εκτελεσθεί ή ένοχή πού συνιστά τη βάση της άγωγής, οι συντάκτες της Συμβάσεως του 1968 εκκινούν από την ιδέα ότι επί ένοχής εκ συμβάσεως, τό δικαστήριο του τόπου εκπληρώσεως της παροχής προσφέρει ιδιαίτερες έγγυήσεις όρθης άπονομής της δικαιοσύνης. Αυτός είναι ό λόγος για τον όποιο, από την άποψη επίσης του άλλοδαπου όφειλέτου, ή έπιλογή του δικαστηρίου πού επαφίεται στον δανειστή, δέν εμφανίζεται ως άνειπικής.

Κατά τον Kantner, τό νά ύποστηριχθεί ότι τό έν λόγω άρθρο είναι πάντα άνεφάρμοστο, όταν ό όφειλέτης άμφισβητεί την ύπαρξη της συμβάσεως, θά οδηγούσε μέ πολύ μεγάλη εύκολία εκ καταστρατήρηση του σκοπου πού έπεδίωξε ό νομοθέτης. ‘Οποιαδήποτε άγωγή, στην όποια έρείδεται ή σύμβαση, και πού άσκειται ένώπιον του δικαστηρίου του τόπου εκτελέσεώς της κινδυνεύει νά άπορριφθεί, εκ μόνου του λόγου ότι ό έναγόμενος άμφισβητεί — χωρίς νά άναπτύσει περισσότερο τους ισχυρισμούς του — την ύπαρξη συμβάσεως. ‘Η άρμοδιότης του δικαστηρίου του τόπου εκπληρώσεως της παροχής, πού είναι έξαιρετικά σημαντική από οικονομική άποψη, θά έχανε στην πράξη, άνό τό γεγονός αυτό τη σημασία της. Για τον λόγο αυτό, τό άρθρο

5 περίπτωση 1 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η άρμοδιότητα του δικαστηρίου του τόπου εκπληρώσεως της παροχής πρέπει να καθορίζεται αποκλειστικώς συμφώνως προς τα πραγματικά περιστατικά που εκτίθενται στην άγωγή από τόν έναγοντα και όχι εν σχέσει με τό αν ο έναγόμενος δέχεται ή άμφισβητεί τήν κατάρτιση συμβάσεως.

Ο Kantner δέν άρνείται ότι, αν αυτή ή έρμηνεία γίνει δεκτή, ο έναγόμενος δύναται να επικαλεσθεί τόν κανόνα περί θεμελιώσεως της άρμοδιότητας που προβλέπεται στο άρθρο 5 περίπτωση 1 της Συμβάσεως, ισχυριζόμενος άπλως ότι επικαλείται δικαιώματα τά όποια πηγάζουν από τήν σύμβαση. Πάντως, θεωρεί ότι ή κατάσταση αυτή είναι, άφ' ενός, ή αναγκαία συνέπεια ενός κανόνος που θεωρείται ότι δημιουργεί για τόν δανειστή ειδική δικαιοσύνη, και άφ' άλλου, δέν συνεπάγεται κανένα υπέρμετρο κίνδυνο για τόν άλλοδαπό έναγόμενο, δεδομένου ότι, αν ο ισχυρισμός του έναγοντος δέν είναι βάσιμος, ή άγωγή δέν θά είχε περισσότερες πιθανότητες επιτυχίας έναντιον του έθνικου δικαστηρίου άπ' ό,τι θά είχε έναντιον άλλοδαπου δικαστηρίου.

Έν τέλει ο Kantner παρατηρεί ότι μιά εύρεια έρμηνεία του ουσιαστικού πεδίου εφαρμογής της έπιδίκου διατάξεως επιβάλλεται λόγω των χρησιμοποιηθέντων όρων («Vertrag ή Ansprüche aus einem Vertrag» (σύμβαση ή αξιώσεις εκ συμβάσεως) «matière contractuelle», «materia contrattuale» (έπί διαφορών εκ συμβάσεως) στίς διάφορες γλωσσικές αποδόσεις της Συμβάσεως, και άντιστοιχεί, επί πλέον, στην κρατούσα στην νομολογία και στην θεωρία γνώμη.

Η Effer θεωρεί ότι τό γερμανικό κείμενο του άρθρου 5 περίπτωση 1 δέν αποτελεί έπιχειρήματα που να επιτρέπει τήν άποψη ότι, όχι μόνο οι εκ συμβάσεως αξιώσεις, αλλά επίσης ή ίδια ή σύμβαση δύναται να αποτελέσει άντικείμενο της δίκης. Πράγματι, από τό ιταλικό και τό γαλλικό κείμενο της διατάξεως, που είναι επίσης αυθεντικό, όπως τό γερμανικό κείμενο, κροκύπτει ότι, εν πάση περιπτώσει, ή ύπαρξη της συμβάσεως καθ' έαυτης δέν πρέπει να άμφισβητείται,

για να θεμελιωθεί διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου που έπιλαμβάνεται ως δικαστήριο του τόπου εκτελέσεως της παροχής.

Κατά τήν Effer, από τά διάφορα άποσπάσματα της έκθέσεως επί της Συμβάσεως (έκθεση Jenard) προκύπτει σαφώς ότι τό άρθρο 5 περίπτωση 1 προβλέπει παρέκκλιση από τόν γενικό κανόνα, που υιοθετήθηκε από τήν Σύμβαση, ως προς τήν άρμοδιότητα του δικαστηρίου της κατοικίας του έναγομένου, και ότι ή προϋπόθεση, ή όποια δικαιολογεί αυτή τήν παρέκκλιση, είναι ή ύπαρξη της συμβάσεως. Παραπέμπει, μεταξύ άλλων, στη γερμανική, στο άπόσπασμα που αναφέρεται στην σελίδα 2149 της έκθέσεως, με τόν υπότιτλο «Gerichtsstand für Klagen aus Verträgen» (Δικαστήριο άρμόδιο επί άγωγών εκ συμβάσεως), που όρίζει ότι ή άρμοδιότητα του δικαστηρίου του τόπου εκπληρώσεως της παροχής είναι περιορισμένη, όπως στο γερμανικό δίκαιο, στίς «Ansprüche aus Verträgen» (αξιώσεις εκ συμβάσεως).

Έλλείπει συμβάσεως, και ακόμη όταν ή σύναψη της συμβάσεως άμφισβητείται *ab origine*, ο γενικός κανόνας που αναφέρεται στο άρθρο 2 της Συμβάσεως εφαρμόζεται εκ νέου.

Η αναφερθείσα έκθεση αποδίδει σημασία στην ανάγκη άποφυγής «πολλαπλασιασμού των δικαστηρίων». Συνεπώς, αν έγένετο δεκτή ή άποψη του έναγοντος στην κυρία δίκη, θά προέκυπτε ακριβώς τό αντίθετο αποτέλεσμα. Έπιπροσθέτως, αν ή άποψη του έναγοντος ήτο όρθή, όλες οι ένδεχόμενες διαφορές θά ύπήγοντο στο πεδίο της διατάξεως του άρθρου 5, και θά έτίθετο τό έρώτημα σέ ποιές υπόθέσεις θά εφαρμόζεται ακόμα ο γενικός κανόνας περί θεμελιώσεως της άρμοδιότητας, — που προβλέπει τό άρθρο 2 της Συμβάσεως.

Τό *Ένωμένο Βασίλειο* παρατηρεί ότι τό έρώτημα που έτέθη από τό Bundesgerichtshof φαίνεται, εκ πρώτης όψεως να επιδέχεται άρνητική απάντηση δυνάμει της λίαν γνωστής άρχής σύμφωνα με τήν όποία όλες οι διατάξεις που συνεπάγονται παρέκκλιση από γενικό κανόνα επιδέχονται στενή έρμηνεία. Συνεπώς, όσον άφορά τό

άρθρο 5 περίπτωση 1, ή αρχή αυτή θα οδηγούσε στο συμπέρασμα ότι έλλειψει συμβάσεως δέν δύναται να υπάρχει συμβατική ένοχη της οποίας ή εκτέλεση δύναται να θεμελιώσει την αρμοδιότητα.

Παρ' όλα αυτά, τό 'Ηνωμένο Βασίλειο θεωρεί ότι σοβαροί λόγοι πρακτικής φύσεως συνηγορούν υπέρ μιας διαφορετικής λύσεως.

Κατ' αρχάς, εξετάζει τίς συνέπειες μιας άρνητικής άπαντήσεως. Κατά την γνώμη του, σέ μία τέτοια περίπτωση, ή αρμοδιότης ενός δικαστηρίου πού θεμελιώνεται στό άρθρο 5 περίπτωση 1, εκμηδενίζεται αυτόματα από όποιονδήποτε έναγόμενο πού άμυνόμενος άμφισβητεί την ύπαρξη της συμβάσεως. Αυτό θά επέτρεπε σέ όποιονδήποτε έναγόμενο, άποφασισμένο να ενεργήσει κατ' αυτό τον τρόπο, να άποκλείει την εφαρμογή του άρθρου 5 περίπτωση 1, ύποστηρίζοντας απλώς ότι δέν προέβη σέ δήλωση βουλήσεως κατά την κατάρτιση της ύποτιθεμένης συμβάσεως ή ότι αυτή, για ένα όποιοδήποτε άλλο λόγο, είναι άνυπόστατη ή δέν είναι έγκυρη. Έπιπροσθέτως, ή αρχή σύμφωνα με την όποια τό γεγονός ότι άμφισβητείται τό πραγματικό θεμέλιο μιας δωσιδικίας άναίρει τό θεμέλιο αυτό, θά ήταν επίσης εφαρμοστέα σέ άλλες ειδικές δωσιδικίες, για παράδειγμα επί δωσιδικίας της άδικοπραξίας του άρθρου 5 περίπτωση 3, πράγμα πού θά είχε άποτελέσματα επίσης άπαράδεκτα.

Τό 'Ηνωμένο Βασίλειο θεωρεί ότι αυτοί οι λόγοι προβάλλουν άποφασιστικά την άναγκαιότητα διατηρήσεως μιας ειδικής δωσιδικίας σέ περιπτώσεις αυτού του είδους, έφ' όσον δικαιολογημένα ό διάδικος επικαλείται την δωσιδικία αυτή. Άναφέρει σχετικώς την άπόφαση πού έξεδόθη από τό Δικαστήριο στην ύπόθεση 73/77, συμφώνως πρós την όποια ή άμφισβήτηση περί την ύπαρξη της συμβάσεως πού είναι αντίκειμενο διαφοράς, δέν έχει επίπτωση ως πρós την εφαρμογή επί της έν λόγω δια-

φοράς του άρθρου 16 περίπτωση 1 της Συμβάσεως, διάταξη πού επίσης θεμελιώνει ειδική δωσιδικία.

Τό 'Ηνωμένο Βασίλειο δέχεται ότι είναι έξίσου δυνατό να δοθεί άρνητική άπάντηση στό έρώτημα, διαφοροποιώντας την κατά τρόπο ώστε ή αρμοδιότης να μήν παραμερίζεται από μια άλλη άμφισβήτηση περί την ύπαρξη της συμβάσεως, αλλά από τό δυνατότητα του έναγόμενου να άμφισβητήσει την αρμοδιότητα αυτή άν άποδείξει ότι δέν υπάρχει σύμβαση.

Τό να έρμηνευθεί τό άρθρο 5 περίπτωση 1 κατά την έννοια ότι τό δικαστήριο πού επιλαμβάνεται δύναμι της διατάξεως αυτής δέν είναι άρμόδιο, άν τελικά άποδειχθεί ότι ή ίδια σύμβαση δέν συνήφθη, όπωσδήποτε θά είχε ως άποτέλεσμα ένα αίτημα επί της ούσίας, πού συνεζήτηθη λεπτομερώς ενώπιον ενός δικαστηρίου, να δύναται να άποτελέσει άντικείμενο νέας δικής ενώπιον άλλου δικαστηρίου. Παρ' όλο ότι τά προβλήματα πού πρέπει να επιλυθούν για να καθορισθεί ή αρμοδιότης είναι τά ίδια με εκείνα πού επιτρέπουν την έκδοση άποφάσεως επί της ούσίας, ή άπόφαση περί αρμοδιότητος δέν άποτελεί όπωσδήποτε *res judicata*, και ό έναγόμενος δύναται να προβάλλει εκ νέου τίς αξιώσεις του ενώπιον άλλου δικαστηρίου, με την έλπίδα να επιτύχει, θάσει άλλων δικονομικών κανόνων και κανόνων άποδείξεως και ίσως άκόμα θάσει άλλων κανόνων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, διαφορετικό άποτέλεσμα.

Δέν είναι πάντα εύκολο να λυθούν προβλήματα περί την ύπαρξη μιας συμβάσεως. Η ύπαρξη μιας συμβάσεως δύναται πράγματι να άμφισβητηθεί για διαφόρους λόγους, οι προβαλλόμενοι ισχυρισμοί δύνανται να είναι μόνο πραγματικοί ή πραγματικοί και νομικοί ή μόνο νομικοί. Οί συμβάσεις για τίς όποιες γίνεται έπίκληση του άρθρου 5 περίπτωση 1, παρουσιάζουν σχεδόν πάντα στοιχεία πού ενδιαφέρουν πολλές χώρες, τά προβλήματα δε αυτά θέτουν γενικώς προκρίματα ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.

Τό Ἠνωμένο Βασίλειο θεωρεῖ ἀλυσιτελές καί ἀνευκταῖο, περίπλοκα προβλήματα τοῦ εἴδους αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα χρήζουν μακρῶν συζητήσεων καί πού ἀφοροῦν τελικά τήν ἀγωγή καθ' ἑαυτή, νά συζητοῦνται ἐν τούτοις προκαταρκτικῶς γιά τόν καθορισμό τῆς ἀρμοδιότητος, καί ἐνδεχομένως, νά ἐπανεξετάζονται ἐξ ὀλοκλήρου ὅταν ἡ ἀρμοδιότης ἔχει κριθεῖ.

Τά ἐπιχειρήματα, σύμφωνα μέ τὰ ὁποῖα μιᾶ στενή ἐρμηνεία τοῦ ἀρθροῦ 5 θά ἀπέκλειε τίς πολλαπλές δωσιδικίες καί θά ἐπεφύλασσε στόν ἐναγόμενον τό πλεονέκτημα νά παραστῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς κατοικίας του, ἐκτός ἂν ὑπάρχει ἰδιαιτέρη σχέση μεταξύ τῆς διαφορᾶς καί ἐνός ἄλλου δικαστηρίου, δέν εἶναι ἀποφασιστικό, κατά τό Ἠνωμένο Βασίλειο. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὑπάρχει προφανῶς, ἀκόμα καί ἔλλειπει συμβάσεως, μιᾶ ὀρισμένη σχέση μεταξύ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως καί τοῦ δικαστηρίου, τοῦ ὁποῖου ἐπικαλεῖται κανεῖς τήν ἀρμοδιότητα, καί ἐπιπροσθέτως, ὁ ἐναγόμενος εἶναι ὑποχρεωμένος νά συζητήσει ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου αὐτοῦ ὅλα τὰ προβλήματα οὐσίας, ἀκόμα καί ἂν ἡ ὑπεράσπισή του δέν ἀναφέρεται παρά μόνο στήν ἀρμοδιότητα.

Πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι, σ' ἓνα διαφορετικό ἀλλά ἀνάλογο πλαίσιο, δηλαδή στό πλαίσιο τῆς ἐκλογῆς τοῦ εφαρμοστέου δικαίου ἐπί ἐνοχῶν ἐκ συμβάσεως, ἡ λύση πού υἱοθετήθη ἀπό τήν Σύμβαση τῆς Ρώμης, πού συνήφθη στό πλαίσιο τῆς ΕΟΚ καί πού εὑρίσκεται στό στάδιο τῆς ὑπογραφῆς ἀπό τῆς 19ης Ἰουνίου 1980, γιά τήν περίπτωση πού ἡ ὑπαρξή συμβάσεως προκαλεῖ προβλήματα, προβλέπει ὅτι ἡ ὑπαρξή καί ἡ ἐγκυρότης τῆς συμβάσεως πρέπει νά καθορισθοῦν κατά τό ἐφαρμοστέο δίκαιο δυνάμει τῆς ἐν λόγω Συμβάσεως, ἂν ἡ σύμβαση ἦτο ἐγκυρη.

Γιά τούς ἀνωτέρω λόγους τό Ἠνωμένο Βασίλειο, παρ' ὅλο ὅτι δέν συμμερίζεται τήν ἀποψη σύμφωνα μέ τήν ὁποία ἓνα δικαστήριο ἔχει ὅπωςδήποτε ἀρμοδιότητα,

δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 5 περίπτωση 1, γιά ὁποιαδήποτε διαφορά περί τήν ὑπαρξή μιᾶς συμβάσεως, ἐντούτοις θεωρεῖ ὅτι, ὅταν ἡ ἀγωγή ἀναφέρεται σέ ἐνοχή πού πηγάζει ἀπό σχέση, ἡ ὁποία, ἐκ πρώτης ὄψεως, ἔχει συμβατικό χαρακτήρα καί ὅταν αὐτή ἡ ἀγωγή ἀσκεῖται καλῆ τῆ πίστει ἀπό τόν ἐναγόντα, τό δικαστήριο πού ἐπιλαμβάνεται δέν πρέπει νά ἀπεκδύεται τήν ἀρμοδιότητα πού τοῦ ἀναγνωρίζει τό ἀρθρο 5 περίπτωση 1, γιά τόν λόγο ὅτι ὁ ἐναγόμενος θέτει ζήτημα υπάρξεως τῆς συμβάσεως.

Ἡ *Ἐπιτροπή τῶν Ἐυρωπαϊκῶν Κοινοτήτων* θεωρεῖ ὅτι τό κείμενο τοῦ ἀρθροῦ 5 περίπτωση 1, δέν σημαίνει ὅτι πρέπει νά μὴν γίνεαι δεκτὴ ἡ ἀρμοδιότης κατά τήν ἐννοια τῆς ἐν λόγω διατάξεως, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἀμφισβήτηση ὡς πρὸς τήν ὑπαρξή τῆς συμβάσεως μεταξύ τῶν ἀντιδίκων ἢ ὡς πρὸς ἓνα ἄλλο σημαντικό γεγονός πού θεμελιώνει τήν ἀρμοδιότητα. Ἀντιθέτως, οἱ ἴδιοι οἱ ὅροι τῆς διατάξεως (στό γερμανικό κείμενο), σύμφωνα μέ τούς ὁποίους δύνανται νά ἀποτελέσουν ἀντικείμενο διαφορᾶς ὄχι μόνο οἱ ἀξιώσεις πού ἀπορρέουν ἀπό μιᾶ σύμβαση, ἀλλά ἐπίσης ἡ ἴδια ἡ σύμβαση, δείχνει μᾶλλον ὅτι τό δικαστήριο τοῦ τόπου ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς εἶναι ἀρμόδιο γιά νά ἐξετάσει τό πρόβλημα τῆς υπάρξεως τῆς ἐπιδίκου συμβατικῆς σχέσεως, στό μέτρο πού εἶναι ἀναγκαῖο γιά τήν ἐξέταση τῶν προβλημάτων ἀρμοδιότητος.

Ἐκ τῶν κανόνων πού ἀναφέρονται στό τμήμα 7 τῆς Συμβάσεως προκύπτει ὅτι ἐναπόκειται στό δικαστήριο πού ἐπιλαμβάνεται νά ἐρευνήσει αὐτεπαγγέλτως τήν ἀρμοδιότητά του κατά τήν ἐννοια τῆς Συμβάσεως. Ἡ ἐρευνα αὐτή ἀρχίζει ἀπό τήν διαπίστωση τῶν περιστατικῶν, πού θεμελιώνουν τήν ἀρμοδιότητα, τὰ ὁποία πρέπει νά ἐκτιμῶνται κατά νόμο ἀπό τό δικαστήριο πού ἐπιλαμβάνεται, προκειμένου νά διαπιστωθεῖ ἂν θεμελιώνουν ἀρμοδιότητα συμφώνως πρὸς τίς διατάξεις τῆς Συμβάσεως. Ἀπό τήν ἀρχή, συμφώνως πρὸς τήν ὁποία τό ἐπιλαμβανόμενο δικαστήριο

ὀφείλει αὐτεπαγγέλτως νά διαπιστώσει τά ἀναγκαῖα γιά τή θεμελίωση τῆς ἀρμοδιότητος του περιστατικά, προκύπτει ὅτι τό ἐν λόγω δικαστήριο δέν δύναται νά κηρύξει ἑαυτοῦ ἀναρμόδιο κατά τούς ὅρους τῆς Συμβάσεως, ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἀμφισβητεῖ τά περιστατικά αὐτά. Στήν ἀντίθετη περίπτωση, οἱ διατάξεις τῆς Συμβάσεως περί ἀρμοδιότητος θά ἡδύνατο νά καταστρατηγηθοῦν ἀπό ὁποιοδήποτε ἐναγόμενο, ὁ ὁποῖος θά ἀμφισβητοῦσε, ἀκόμη καί χωρίς κανένα δάσιμο λόγο, αὐτή τήν ἀρμοδιότητα.

Ἄντιθέτως, εἶναι δυνατό νά ἐπιβληθοῦν στόν ἐναγοντα ὀρισμένες ἐλάχιστες ἀπαιτήσεις γιά τήν ἀπόδειξη τῶν περιστατικῶν πού θεμελιώνουν τήν ἀρμοδιότητα, ἀπαιτήσεις τῶν ὁποίων ἡ μή τήρηση θά συνεπήγετο τήν κήρυξη τῆς ἀναρμοδιότητος τοῦ ἐπιλαμβανομένου δικαστηρίου. Ἡ Ἐπιτροπή παρατηρεῖ ὅτι ἀπαίτηση αὐτοῦ τοῦ εἶδους καθορίζεται στό ἄρθρο 17 τῆς Συμβάσεως, ἀλλά κατ' ἀρχάς οἱ διατάξεις τῆς Συμβάσεως πού ἀναφέρονται στήν ἀρμοδιότητα δέν προβλέπουν κανένα ὄρο ὡς πρὸς τόν τύπο οὔτε καμιᾶ ἐλάχιστη ἀπαίτηση ὡς πρὸς τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ἡ ἀρμοδιότης πρέπει νά ἀποδειχθεῖ. Τό ἄρθρο 20 τῆς Συμβάσεως λαμβάνει ὀπωσδήποτε ὑπ' ὄψη ὅτι, τό γεγονός ὅτι γίνεται παραπομπή ἐνώπιον ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου, τοῦ ὁποίου ὁ ἐναγόμενος ἀμφισβητεῖ τήν ἀρμοδιότητα, δύναται νά τοῦ προκαλέσει τεράστιες δυσκολίες.

Ἡ Ἐπιτροπή παρατηρεῖ ὅτι στήν προσπάθεια νά ἀποφευχθοῦν παρόμοια ἀποτελέσματα ἡ διάταξη αὐτή πράγματι ὀρίζει ὅτι τό δικαστήριο πού ἐπιλαμβάνεται ὀφείλει νά διερευνήσει αὐτεπαγγέλτως τήν ἀρμοδιότητά του καί δέν δύναται νά θεωρήσει ὡς ἀποδειχθέντα τά προβαλλόμενα ἀπό τόν ἐνάγοντα περιστατικά, τά ὁποῖα θεωροῦνται ὅτι θεμελιώνουν τήν ἀρμοδιότητά του, λόγω πχ. μῆ ἐμφανίσεως τοῦ ἐναγομένου, ἀλλά ὀφείλει νά καλέσει τόν ἐνάγοντα νά τά ἀποδείξει κατά τόν προσήκοντα τύπο ἔπιπροσθέτως, τό ἴδιο ἄρθρο

ἀξιώνει νά δοθεῖ στόν ἐναγόμενο ἡ εὐκαιρία νά ὑπερασπισθεῖ τήν ἀποψη του ἐνώπιον τοῦ ἐπιλαμβανομένου δικαστηρίου, πράγμα πού δύναται νά εἶναι ιδιαίτερα σημαντικό, ὅταν εἶναι δύσκολο νά λυθεῖ τό πρόβλημα τῆς ἀρμοδιότητος ἡ ὅταν ἡ ἀπάντηση στό πρόβλημα αὐτό ἔχει ἐπιπτώσεις στήν ἐκτίμηση τῆς ὑποθέσεως ἐπὶ τῆς οὐσίας.

Θά ἡδύνατο νά ἀντιταχθεῖ ὅτι ἡ ἔρευνα τῆς ἀρμοδιότητος, κατά τήν ἔννοια τῆς Συμβάσεως, ἀπό τό δικαστήριο πού ἐπιλαμβάνεται αἰτήσκει τοῦ ἐνάγοντος, εἶναι ἀνεπιτρεπτή γιά τόν ἐναγόμενο, κάτοικο ἐνός ἄλλου συμβαλλομένου κράτους, ὅταν, ὅπως στήν ὑπόθεση αὐτή, ἡ ἔρευνα τῆς ἀρμοδιότητος συμπίπτει μέ τό δάσιμο ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ἀγωγῆς. Σέ μιᾶ τέτοια περίπτωση, ἡ οὐσία τῆς ἀγωγῆς ἐξετάζεται πρὶν διαπιστωθεῖ σύμφωνα μέ τούς κανόνες τῆς Συμβάσεως ἡ ἀρμοδιότης τοῦ ἐπιλαμβανομένου δικαστηρίου αἰτήσκει τοῦ ἐνάγοντος.

Κατά τήν Ἐπιτροπή, ἡ περίπτωση αὐτή ὀπωσδήποτε δέν ἐπιτρέπει καμιᾶ ἐκτίμηση πού νά ἀπομακρύνεται ἀπό τίς προαναφερθεῖσες ἀρχές. Ἡ ἔρευνα ἀπό τό ἐπιλαμβανόμενο δικαστήριο τῶν περιστατικῶν πού θεμελιώνουν τήν ἀρμοδιότητα ἔχει νομική σημασία γιά τήν ἐκτίμηση τῆς ἀγωγῆς, τόσο ὅσο ἀφορᾶ τήν ταυτότητα τῶν περιστατικῶν αὐτῶν, ὅσο καί σέ πολλές ἄλλες περιπτώσεις. Ἐπιπροσθέτως, δέν πρέπει νά παρορᾶται ὅτι τό ἐπιλαμβανόμενο δικαστήριο δύναται συγχρόνως νά ἀποφανθεῖ ἐπὶ τῆς ἀρμοδιότητος καί ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ἀγωγῆς κατά τήν διάρκεια τῆς ἰδίας προφορικής διαδικασίας, ἀκόμη καί ὅταν τόσο ἡ μιᾶ ὅσο καί ἡ ἄλλη ἐξαρτῶνται ἀπό διαφορετικά συστατικά στοιχεῖα.

Οὔτε τό κείμενο, οὔτε τό νόημα τῶν διατάξεων τῆς Συμβάσεως περί ἀρμοδιότητος δέν ἐπιτρέπουν τήν σκέψη ὅτι δέν ὑφίσταται ἀρμοδιότης κατά τήν ἔννοια τῆς Συμβάσεως, ὅταν ἡ ἔρευνα τοῦ προβλήματος τῆς ἀρμοδιότητος συμπίπτει ἐξ ὀλοκλήρου ἡ ἐν

μέρει μέ τήν έρευνα τών περιστατικών πού θεμελιώνουν τήν άγωγή. Άντιθέτως, ή άρμοδιότης πρέπει νά ύφίσταται άκόμα και στις περιπτώσεις αυτές. Έξ άλλου, άν τό πράγμα είχε άλλως, θά εισήγετο διάκριση πού δέν δικαιολογείται ούσιαστικά, ύπό τήν έννοια ότι σε μία διαφορά πού αναφέρεται πχ. στην άρμοδιότητα του δικαστηρίου του τόπου έκπληρώσεως τής παροχής, ή άπόφαση θά εξαρτάται από τό άν ό τόπος έκπληρώσεως καθωρίσθη στην σύμβαση, τής όποιας ή ύπαρξη άμφισβητείται, ή αντιθέτως σε μία χωριστή σύμβαση.

Έπί τή βάση αύτών τών σκέψεων, ή Έπιτροπή προτείνει, στό έρώτημα πού έβασε τό Bundesgerichtshof νά δοθεί ή άκόλουθη άπάντηση:

«Ό έναγων δύναται νά επιλέξει τό δικαστήριο του τόπου έκτελέσεως τής συμβάσεως κατά τό άρθρο 5 περίπτωση 1 τής Συμβάσεως περί άρμοδιότητος των δικαστηρίων και έκτελέσεως των αποφάσεων

έπί άστικων και έμπορικων ύποθέσεων, άκόμα και άν ή κατάρτιση τής συμβάσεως πού θεμελιώνει τήν άγωγή άποτελεί άντικείμενο διαφοράς μεταξύ των διαδικων. Για νά διαπιστωθεί ποιο δικαστήριο έχει άρμοδιότητα, τό έπιλαμβανόμενο δικαστήριο όφείλει άυτεπαγγέλτως νά έρευνησει άν ή σύμβαση κατηρτίσθη μεταξύ των μερών.»

III — Προφορική διαδικασία

Ή Effer SpA, έπικουρούμενη από τον F. W. Beckensträter, δικηγόρο Φραγκφούρτης/Μάιν, και ή Έπιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον W.-D. Krausse-Ablass δικηγόρο Düsseldorf, ανέπτυξαν προφορικώς τις παρατηρήσεις τους, στην συνεδρίαση τής 29ης Οκτωβρίου 1981.

Ό γενικός εισαγγελεύς ανέπτυξε τις προτάσεις του στην συνεδρίαση τής 3ης Δεκεμβρίου 1981.

Σκεπτικό

- 1 Μέ διάταξη τής 29ης Ίανουαρίου 1981, πού περιήλθε στό Δικαστήριο τή 19η Φεβρουαρίου 1981, τό Bundesgerichtshof υπέβαλε, κατ' έφαρμογή του πρωτοκόλλου τής 3ης Ίουνίου 1971 περί έρμηνείας από τό Δικαστήριο τής Συμβάσεως τής 27ης Σεπτεμβρίου 1968 περί άρμοδιότητος των δικαστηρίων και έκτελέσεως των αποφάσεων επί άστικων και έμπορικων ύποθέσεων, προδικαστικό έρώτημα ως προς τήν έρμηνεία του άρθρου 5 περίπτωση 1 τής Συμβάσεως αύτης, τό όποιο έχει ως εξής:

«Τό πρόσωπο πού έχει τήν κατοικία του στό έδαφος συμβαλλομένου κράτους δύναται νά έναχθει σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος:

άν πρόκειται διά διαφορά έκ συμβάσεως, ένώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου έξετελέσθη ή πρέπει νά έκτελεσθει ή ένοχή πού συνιστά τήν βάση τής άγωγης:

...»¹.

1 — Άνεπίσημη μετάφραση.

- 2 Τό ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της εταιρίας Effer SpA, Castel Maggiore (Μπολόνια — Ίταλία) και του Kantner, μηχανικού-συμβούλου επί θεμάτων ευρεσιτεχνίας, εγκατεστημένου στην Darmstadt (Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας).
- 3 Ἡ Effer SpA, ἀναιρεσεύουσα στήν κυρία δίκη, εἶναι ἐπιχείρηση κατασκευῆς γερανῶν. Οἱ γερανοὶ αὐτοὶ διετίθεντο στό ἐμπόριο στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας, ἀπό τήν εταιρία Hydraulikkran (ἐφ' ἑξῆς: Hykra). Μετά τήν ἐφεύρεση μιᾶς νέας συσκευῆς ἀπό τήν Effer, ἔπρεπε νά διαπιστωθεῖ ἂν ἡ πώληση τῆς συσκευῆς αὐτῆς ἔθιγε ἤδη κατοχυρωμένα δικαιώματα εὑρεσιτεχνίας. Πρὸς τόν σκοπό αὐτό ἡ Hykra, κατόπιν συζητήσεως μέ τήν Effer τόν Δεκέμβριο 1971, ἀνέθεσε στόν Kantner, μηχανικό-σύμβουλο, νά προβεῖ σέ ἔρευνες στήν Γερμανία. Ἡ διαφορά μεταξύ τῶν διαδίκων στήν κυρία δίκη ἀναφέρεται στό ἂν ἡ Hykra, ἡ ὁποία ἐν τῶν μεταξύ ἐπτώχευσε, εἶχε δώσει ἐντολή στόν Kantner ἐν ὀνόματι τῆς Effer ἢ ἐν ὀνόματι τῆς. Πρὸς καταβολήν τῆς ἀμοιβῆς του — τῆς ὁποίας τό ὕψος δέν ἀμφισβητεῖται — ὁ Kantner ἤσκησε ἀγωγή ἐνώπιον ἑνός γερμανικοῦ δικαστηρίου τόν Δεκέμβριο 1974. Ἡ εταιρία Effer ἀμφισβήτησε ὅτι ἐδημιουργήθησαν συμβατικές σχέσεις μεταξύ αὐτῆς καί τοῦ μηχανικοῦ-συμβούλου. Ἀπό τήν προβαλλομένη ἀνυπαρξία συμβάσεως, ἡ Effer συνάγει ὅτι τά γερμανικά δικαστήρια δέν εἶναι ἀρμόδια. Τά πρωτοβάθμια καί δευτεροβάθμια γερμανικά δικαστήρια ἔκαναν δεκτή τήν ἀγωγή τοῦ Kantner. Ἡ Effer ἤσκησε τότε ἀναίρεση ἐνώπιον τοῦ Bundesgerichtshof, τό ὁποῖο ἀπεφάσισε νά ἀναβάλει τήν ἔκδοση ὀριστικῆς ἀποφάσεως καί νά ὑποβάλει στό Δικαστήριο τό ἀκόλουθο προδικαστικό ἐρώτημα:

«Ὁ ἐνάγων ἔχει τήν εὐχέρεια νά ἐπιλέξει ὡς κατά τόπο ἀρμόδιο τό δικαστήριο τοῦ τόπου ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 5 περίπτωση 1 τῆς Συμβάσεως, ἀκόμη καί ὅταν ἀμφισβητεῖται ἡ σύναψη τῆς συμβάσεως ἀπό τήν ὁποία πηγάζει ἡ ἀξίωση πού ἀποτελεῖ τήν βάση τῆς ἀγωγῆς;»

- 4 Ὁ Kantner, ἀναιρεσίδλητος στήν κυρία δίκη, καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ ἀπάντηση στό ἐρώτημα αὐτό πρέπει νά εἶναι καταφατική. Ἡ κυβέρνηση τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, μολοντί δέν συμμερίζεται πλήρως τήν ἀποψη αὐτή, ὑποστηρίζει πάντως ὅτι ἡ ἀμφισβήτηση περί τήν ὑπαρξή τῆς συμβάσεως δέν ἐμποδίζει τήν ἐφαρμογή τοῦ κανόνος τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς Συμβάσεως, ὑπό τόν ὅρο ὅτι ἡ ἐνοχὴ ἔχει, ἐκ πρώτης ὄψεως, συμβατικό χαρακτήρα καί ὅτι ὁ ἐνάγων ἀσκεῖ τήν ἀγωγή καλοπίστως. Μόνο ἡ εταιρία Effer ὑποστήριξε ὅτι ὁ ἐνάγων δέν δύναται νά ἐπιλέξει ὡς κατά τόπο ἀρμόδιο τό δικαστήριο τοῦ τόπου ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως, ὅταν ἡ ὑπαρξή τῆς συμβάσεως πού συνιστᾷ τήν βάση τῆς ἀγωγῆς τελεῖ ὑπό ἀμφισβήτηση.

- 5 Είμαι βέβαιο ότι το γράμμα του άρθρου 5 περίπτωση 1 της συμβάσεως δεν είναι, ως προς το επίδικο σημείο, σαφές. Ένώ η διατύπωση της διατάξεως αυτής περιέχει στο γερμανικό κείμενο την έκφραση «... Vertrag oder Ansprüche aus einem Vertrag» ή γαλλική και ιταλική απόδοση περιέχουν αντίστοιχως, την έκφραση «... en matière contractuelle» και «... in materia contrattuale». Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, λαμβανομένης υπ' όψη της άνομοιομορφίας μεταξύ των διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων του ανωτέρω άρθρου, για να άνευρεθεί ή ζητούμενη από το έθνικό δικαστήριο έρμηνεία, πρέπει ή διάταξη αυτή να έξετασθεί υπό τό φώς τόσο του άντικειμένου και του σκοπού της συμβάσεως, όσο και της άλληλουχίας της μέ τίς λοιπές διατάξεις της συμβάσεως.
- 6 'Από τίς διατάξεις της συμβάσεως και κυρίως από τό προοίμίο της προκύπτει ότι ή σύμβαση έχει κατ' ουσία, ως άντικείμενο την ένίσχυση της νομικής προστασίας των έντός της Κοινότητας έγκατεστημένων προσώπων. Πρός τόν σκοπό αυτό ή σύμβαση προβλέπει σύνολο κανόνων, οι όποιοι έχουν ως στόχο μεταξύ άλλων να έμποδίσουν την ταυτόχρονη σώρευση έκκρεμών δικών έντός δύο ή περισσοτέρων Κρατών μελών, και πού έπιτρέπουν, προς τό συμφέρον της ασφάλειας του δικαίου και των διαδικών τόν καθορισμό του έθνικού δικαστηρίου τό όποιο είναι τό πλέον άρμόδιο κατά τόπο για να έπιληφθεί μιάς διαφοράς.
- 7 'Από τό σύνολο των διατάξεων της συμβάσεως και κυρίως από τίς διατάξεις του τμήματος 7, προκύπτει ότι, στίς άναφερόμενες στο άρθρο 5 περίπτωση 1 της συμβάσεως περιπτώσεις, ή άρμοδιότης του έθνικού δικαστηρίου να άποφανθεί επί ζητημάτων σχετικών μέ μία σύμβαση, περιλαμβάνει και τό ζήτημα της εκτίμησης του άν υπάρχουν τά θεμελιούντα την ίδια την σύμβαση περιστατικά, καθ' όσον μία τέτοια εκτίμηση είναι άπαραίτητη για να έπιτρέψει στο έπιλαμβανόμενο έθνικό δικαστήριο να θεμελιώσει την άρμοδιότητά του δυνάμει της συμβάσεως. Στην αντίθετη περίπτωση, ύφίσταται ό κίνδυνος οι διατάξεις του άρθρου 5 της συμβάσεως να στερηθούν της νομικής τους σημασίας, έφ' όσον θά έγινετο δεκτό ότι άρκει ό ισχυρισμός ενός διαδικού περί του άνυποστάτου της συμβάσεως για να έμποδισθεί ή έφαρμογή του περιεχομένου στίς έν λόγω διατάξεις κανόνος. 'Αντιθέτως, οι στόχοι και, τό πνεύμα της συμβάσεως άπαιτούν τέτοια έρμηνεία των ανωτέρω διατάξεων, ώστε τό καλούμενο να έπιλύσει διαφορά έκ συμβάσεως δικαστήριο, να δύναται να έλέγχει, ακόμη και άντεπαγγέλτως τίς ουσιώδεις προϋποθέσεις της άρμοδιότητός του, έν όψει σαφών και ουσιωδών στοιχείων, προσκομιζόμενων από τόν ένδιαφερόμενο διάδικο, τά όποια άποδεικνύουν τό ύποστατό ή άνυπόστατο της συμβάσεως. 'Η έρμηνεία αυτή, έξ άλλου, συμφωνεί μέ την άπόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 1977 (Sanders κατά Van der Putte, 73/77, Rec. σ. 2383), ως προς την άρμοδιότητα επί μισθώ-

σεων ακινήτων (άρθρο 16, περίπτωση 1 της συμβάσεως), των δικαστηρίων του κράτους στο οποίο εύρισκεται τό ακίνητο. Στην υπόθεση αυτή τό Δικαστήριο έκρινε ότι τέτοια αρμοδιότης υφίσταται καί αν ακόμη τό αντικείμενο της διαφοράς αναφέρεται «στην ύπαρξη» της συμβάσεως μισθώσεως.

- 8 Συνεπώς, ή απάντηση στό έρώτημα, πού υπέβαλε τό Bundesgerichtshof εἶναι ότι ό ενάγων δύναται νά επιλέξει ως κατά τόπο αρμόδιο τό δικαστήριο του τόπου εκτελέσεως της συμβάσεως, σύμφωνα μέ τό άρθρο 5 παράγραφος 1 της συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 περί αρμοδιότητος των δικαστηρίων επί αστικών καί εμπορικών υποθέσεων, ακόμη καί αν ή κατάρτιση της συμβάσεως, πού αποτελεί τήν βάση της άγωγής, τελεί υπό άμφισβήτηση μεταξύ των διαδίκων.

Έπί των δικαστικών έξόδων

Τά έξοδα στά όποια υπεβλήθησαν τό Ένωμένο Βασίλειο καί ή Έπιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, πού κατέθεσαν παρατηρήσεις στό Δικαστήριο, δέν αποδίδονται· δεδομένου ότι ή παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κυρίας δίκης τόν χαρακτήρα παρεμπιπτοντος πού ανέκυψε ενώπιον του έθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται νά αποφανθεί επί των δικαστικών έξόδων.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

κρίνοντας επί του έρωτήματος πού του υπέβαλε τό Bundesgerichtshof μέ διάταξη της 29ης Ιανουαρίου 1981, αποφαινεται:

Ό ενάγων δύναται νά επιλέξει ως κατά τόπο αρμόδιο δικαστήριο του τόπου εκτελέσεως της συμβάσεως, σύμφωνα μέ τό άρθρο 5 περίπτωση 1 της συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 περί αρμοδιότητος των δικαστηρίων καί

έκτελέσεως των αποφάσεων επί άστικών και έμπορικων υποθέσεων, άκόμη και άν ή κατάρτιση τής συμβάσεως, πού άποτελεί τήν βάση τής άγωγής, τελεί υπό άμφισβήτηση μεταξύ των διαδικων.

Bosco

O'Keeffe

Koopmans

Έδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβούργο στίς 4 Μαρτίου 1982.

Ό γραμματεύς

Ό πρόεδρος του πρώτου τμήματος

P. Heim

G. Bosco

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ GERHARD REISCHL
ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗΣΑΝ ΣΤΙΣ 3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1981 ¹

*Κύριε πρόεδρε
κύριοι δικαστές,*

Τό πρόβλημα, επί του όποιου αναπτύσσω σήμερα τίς προτάσεις μου, άφορά τό άρθρο 5 περίπτωση 1 τής συμβάσεως περί άρμοδιότητος των δικαστηρίων και έκτελέσεως των αποφάσεων επί άστικών και έμπορικων υποθέσεων, πού έχει ως εξής:

«Τό πρόσωπο πού έχει τήν κατοικία του στό έδαφος συμβαλλομένου κράτους δύναται νά έναχθει σέ άλλο συμβαλλόμενο κράτος:

1. άν πρόκειται γιά διαφορά έκ συμβάσεως, ένώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου έξετελέσθη ή πρέπει νά έκτελεσθει ή ένοχή πού συνιστά τήν βάση τής άγωγής².

Τό Bundesgerichtshof επιθυμεί σχετικώς, νά πληροφορηθει άν ό ένάγων δύναται νά επιλέξει ως κατά τόπο άρμόδιο δικαστήριο, τό δικαστήριο αυτό άκόμη και άν ή κατάρτιση τής συμβάσεως πού άποτελεί τήν βάση τής άγωγής τελεί υπό άμφισβήτηση μεταξύ των διαδικων.

Η άναιρεσειούσα στήν κυρία δίκη είναι μία έπιχείρηση πού έχει τήν έδρα της στήν Ίταλία και ή όποία κατασκευάζει γερανούς. Οι γερανοί αυτοί διατίθενται στό έμπόριο στήν Όμοσπονδιακή Δημοκρατία τής Γερμανίας άπό τήν εταιρία Hydraulik-kran, μέ έδρα τήν Böblingen, ή όποία ως γνωστό, έκηρύχθη σέ κατάσταση πτωχεύσεως — τόν Όκτώβριο 1974. Προκειμένου νά καθορισθει άν ή πώληση ενός μηχανήματος πού επενόησε ή ένάγουσα προσέβαλλε κατοχυρωμένα δικαιώματα εύρεσιτεχνίας, έπρεπε νά γίνουν όρισμένες έρευνες στήν Γερμανία άπό ένα μηχανικό-σύμβουλο επί θεμάτων διπλωμάτων εύρεσιτεχνίας. Γιά τόν σκοπό αυτό — έτσι άντιλαμβάνομαι τήν διάταξη περί παραπομπής

1 — Μετάφραση άπό τά γερμανικά.

2 — Άνεπίσημη μετάφραση.